

„DOKĄD” reż. Paweł Kędzierski

Opracowanie Joanna Chludzińska

I. PODSTAWOWE TECHNIKI NAUCZANIA

STOPKLATKA	
Wskazówki dla nauczyciela	Pytania do uczniów
<p>Pokaż uczniom wybrane stopklatki, na których widać polityków: Władysława Gomułkę (01:15, 01:43, 02:07, 07:13), Józefa Cyrankiewicza (01:15, 02:07, 03:43), Bolesława Bieruta (02:23, 02:58, 03:43, 03:56), Józefa Stalina (04:00, 04:04, 04:16), Konstantego Rokossowskiego (05:55, 06:05), Wojciecha Jaruzelskiego (12:15, 12:51, 13:18), Edwarda Gierka (10:00, 10:14, 11:23), Lecha Wałęsę (11:54).</p>	<ul style="list-style-type: none">• Czy rozpoznajecie tych polityków? Jakie pełnili funkcje w Polsce Ludowej? Z jakiej perspektywy są pokazani? <u>PODPOWIEDŹ:</u> Pokazywani są w zbliżeniach lub z perspektywy żabiej, uwznioślającej (co czyni ich większymi, ważniejszymi od innych). Są oddzieleni od reszty tłumu, zindywidualizowani, zajmują miejsce na specjalnej trybunie, co symbolicznie ustawia ich najwyżej w hierarchii społecznej. Otrzymują kwiaty, machają w geście pozdrowienia, ich podobizny pojawiają się na wielkoformatowych portretach.
<p>Pokaż uczniom kadry, w których widać grupy społeczne i zawodowe wraz z transparentami: literaci (01:12), wyzwoleńcy z obozów koncentracyjnych (01:19), marynarze (01:31), kowale (01:40), górnicy (01:45, 10:04), harcerze (02:10), robotnicy, budowniczcy (04:33), rolnicy (kombajn) (04:51), młodzież (ZMP) (05:07), wojsko (05:41), aktorzy (10:45), sportowcy (11:05).</p>	<ul style="list-style-type: none">• Czy rozpoznajecie poszczególne grupy społeczne i zawodowe? Dlaczego dzielono ludzi na grupy podczas pochodów?
<p>Pokaż uczniom kadry, na których widać przodowników pracy przepasanych szarfami z wypisanymi nań procentami (03:06, 04:42).</p>	<ul style="list-style-type: none">• Co oznaczają procenty na szarfach? Jaki cel przyświecał takim wyróżnieniom? Co było główną wartością w Polsce Ludowej i dlaczego?
<p>Pokaż uczniom stopklatki, na których młodzież zaciska uniesioną dłoń w pięść (04:29, 05:20).</p>	<ul style="list-style-type: none">• Jakie znaczenie ma wskazany gest? <u>PODPOWIEDŹ:</u> Gest zaciśniętej pięści był ge-

<p>Pokaż uczniom stopklatki z godłem (07:43, 09:57).</p> <p>Pokaż uczniom wybrane hasła na transparentach: NIECH ŻYJE wieczysta przyjaźń i sojusz Polsko-Radziecki (01:06), Literatura w służbie narodu (01:14), Przez oświatę do dobrobytu mas ludowych (02:02), Niech żyje 1. Maja (06:53), Partia może liczyć zawsze na swoją młodzież (07:21), Kierownictwu partii – Hurra (08:23), Tow. Wiesławowi Sto lat (09:03), Już groził klops, a my naprzód hops (10:24), Dobro narodu najwyższym celem partii (11:16), Zgodność słów z czynami (13:32), Popieramy pokojowe inicjatywy ZSRR (14:15).</p>	<p>stem ruchów autonomistycznych, został zaanektowany przez władze PRL i miał wyrażać solidarność narodową, poczucie przywiązania do grupy i do partii.</p> <ul style="list-style-type: none">• Jak wyglądało godło w PRL, a jak wygląda dziś? Na czym polega różnica i co oznacza?• Co oznaczają te hasła? Jaką wizję świata tworzą? Jak brzmią z dzisiejszej perspektywy?
DŹWIĘK I OBRAZ	
<p style="text-align: center;">Wskazówki dla nauczyciela</p> <p>Pokaż uczniom film „Dokąd” Pawła Kędzierskiego w całości.</p> <p>Pokaż uczniom sekwencję związaną z wyśmiewaniem Zachodu (03:20–03:40).</p>	<p style="text-align: center;">Pytania do uczniów</p> <ul style="list-style-type: none">• Co słyszymy w warstwie audialnej filmu? Czy zawsze pokrywa się ona z warstwą wizualną? PODPowiedź: Słysząc okrzyki, wiwaty, brawa, skandowanie słów, fragmenty przemówień polityków, pieśni, utwory marszowe itp. Dźwięk w większości ma charakter niediegetyczny, czyli nie pokrywa się z warstwą wizualną, jest do niej wtórnie podłożony, co daje duże możliwości kreowania nastroju i rzeczywistości.• Które elementy warstwy dźwiękowej budują nastrój entuzjazmu, euforii i patosu, a które go zaburzają, antycypując groźbę i strach? PODPowiedź: W pierwszych sekundach filmu słychać strzały, krzyki i komendę „ognia!”, które stają się echem minionej wojny. Przez kolejne

<p>Pokaż uczniom fragment filmu związany z odbudową Warszawy (03:44–03:53).</p>	<p>minuty filmu mamy do czynienia ze sztucznie podsycanym entuzjazmem. Pierwszy raz zostanie on zaburzony podczas przejazdu czołgu nr 120 (05:56), który z jednej strony miał być pochwałą nowoczesności i obronności kraju, a z drugiej strony wiemy, że ten sprzęt zostanie w przyszłości wykorzystany przeciwko strajkującym. Kolejnym elementem grozy stają się hasła „Syjoniści precz, Syjoniści do Syjonu”, słyszane w tle podczas ujęć z Mieczysławem Moczarem (08:54), antycypujące wydarzenia z marca 1968 roku. W kolejnej minucie filmu, zarówno w obrazie, jak i w warstwie audialnej, mierzymy się z wydarzeniami rewolty grudniowej 1970 roku. W dziesiątej minucie filmu słychać przemówienie Edwarda Gierka ze znamienym pytaniem: „pomożecie?” i charakterystyczną odpowiedzią tłumu: „pomożemy”, które w obliczu nadchodzącego kryzysu i głodu brzmią desperacko i przygnębiająco.</p> <ul style="list-style-type: none">• Jaką muzykę słychać w tle pochodu? Jakie kraje są wyśmiewane i w jaki sposób? PODPOWIEDŹ: W tle słychać skoczną, kabaletową muzykę. Wyśmiewane są kolejno: Wielka Brytania, którą uosabia przerysowana postać Winstona Churchilla z wielkim cygarem i w spódnicy w szkocką kratę, Niemcy, Jugosławia, którą reprezentuje postać świni z przypiętym imieniem przywódcy Tito oraz USA, których metonimią jest grupa Ku Klux Klan z literami nazwiska prezydenta Trumana na białych strojach.• Jaką pieśń słychać w tle? PODPOWIEDŹ: Słychać „Budujemy nowy dom” (03:46) – nieformalny hymn, podnoszącej się z ruin Warszawy.
CZOŁÓWKA I TYŁÓWKA	
<p style="text-align: center;">Wskazówki dla nauczyciela</p> <p>Pokaż uczniom czołówkę filmu.</p>	<p style="text-align: center;">Pytania do uczniów</p> <ul style="list-style-type: none">• Co słyszymy w tle czołówki filmu? Jak jej warstwa audialna łączy się z tytułem i resztą filmu? Co oznacza tytuł filmu i dlaczego bra-

Pokaż uczniom tyłówkę filmu.

kuje w nim znaku zapytania?

PODPOWIEDŹ: W tle najpierw słycać krzyki ludzi, komendę ataku: „ognia!” i strzały, które przechodzą w okrzyki z pochodu pierwszomajowego, by znowu zostać przyćmione przez strzały. Dramatyczna strzelanina jest znakiem minionej wojny (II Wojny Światowej), jednak jej szybkie zastąpienie głośnym wiwatem wcale nie sprawia wrażenia czegoś pozytywnego, raczej sztucznego i fasadowego. A zakończenie tego wiwatu strzałami sugeruje kolejny konflikt. Tytuł filmu jest zaimkiem pytającym o miejsce, stan lub cel, do którego ktoś zmierza. Mimo to, na końcu brakuje znaku zapytania, co może oznaczać, że bohaterowie tego filmu, czyli uczestnicy pochodów pierwszomajowych, kłuczą bez celu, bez sensu, drepczą w miejscu lub, że nie są traktowani podmiotowo, jako autonomiczne jednostki, które mogłyby udzielić odpowiedzi na zadane pytanie.

- Jaki instrument słycać w tle napisów końcowych? W jakim nastroju nas pozostawia?

PODPOWIEDŹ: W tle słycać skrzypce, które wprowadzają nastrój rzewny, zadumy, smutku.

TRANSFORMACJE RODZAJOWE

Wskazówki dla nauczyciela

Na podstawie filmu „Dokąd” Pawła Kędzierskiego wypunktuj z uczniami przywołane wydarzenia historyczne. Następnie spróbuj o nich opowiedzieć za pomocą innych środków wyrazu niż film, na przykład za pomocą kolażu: literatury, piosenki, plakatu czy malarstwa.

PODPOWIEDŹ:

1. Zakończenie II Wojny Światowej.
2. Pierwszy pochód pierwszomajowy w Łodzi w 1945 roku.
3. Władysław Gomułka zostaje wicepremierem i ministrem Ziem Odzyskanych w 1945 roku.
4. Bolesław Bierut zostaje Prezydentem RP w 1947 roku.

Pytania do uczniów

- Do każdego z wybranych pięciu wydarzeń historycznych wyszukajcie tekst literacki z nim związany (wiersz, opowiadanie, piosenkę itp.) i skonstruujcie (chronologiczny) kolaż z wybranych przez siebie fragmentów. Możecie teksty literackie zastąpić reprodukcjami malarskimi, rysunkami, wycinkami z gazet, plakatami itp.

5. Pierwszy pochód pierwszomajowy w Warszawie w 1947 roku.6. Powołanie ZMP w 1948 roku.7. Budowa Pałacu Kultury i Nauki w latach 1952–1955.8. Czerwiec 1956 w Poznaniu.9. Odwilż gomułkowska (polski październik) 1956 roku.10. Założenie ZMS w 1957 roku.11. Marzec 1968.12. Grudzień 1970.13. Edward Gierek zostaje I sekretarzem KC PZPR w 1970 roku.14. Lech Wałęsa na czele ruchu Solidarności w 1980 roku.15. Marsz głodowy 30 VII 1981 roku w Łodzi.16. Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce (13 grudnia 1981).17. Tłumienie strajków robotniczych przez ZOMO w 1981–83.18. Pogrzeb księdza Jerzego Popiełuszki 3 listopada 1984.	

II. KLUCZOWE PYTANIA

KOLORYSTYKA

- Dlaczego mamy do czynienia z filmem czarno-białym, skoro powstał w 1990 roku i taśma kolorowa od dawna była dostępna w branży filmowej?

PODPOWIEDŹ: Film Pawła Kędzierskiego to film montażowy (film kompilacyjny, found footage, film zestawny), którego budulcem nie są materiały przez niego nakręcone, ale materiały w całości pochodzące z archiwalnych Polskich Kronik Filmowych, a te były kręcone głównie na taśmie czarno-białej.

POSTACI

- Których polityków pokazano w filmie? Jakie funkcje pełnili w Polsce Ludowej? W jaki sposób zostali zaprezentowani?
- Kim był Lech Wałęsa i jaką rolę odegrał w formowaniu „Solidarności”? W jaki sposób został pokazany w filmie?
- Którzy aktorzy brali udział w pochodach? Czy ich udział był dobrowolny?

PODPOWIEDŹ: Przed zadaniem tych pytań, warto pokazać uczniom zdjęcia aktorów: Gustawa Holoubka, Andrzeja Łapickiego, Wojciecha Siemiona, Tadeusza Łomnickiego, Adama Hanuszkiewicza, Emilii Krakowskiej, a następnie puścić fragment filmu (10:40–11:01) i poprosić uczniów, by wskazali rozpoznanych artystów. Udział aktorów w pochodach, podobnie jak i innych grup społecznych, był przymusowy i zaaranżowany. Najbardziej widać to po braku sztucznego entuzjazmu u Adama Hanuszkiewicza.

- Które grupy społeczne i zawodowe miały silne reprezentacje na pochodach pierwszomajowych? Po czym można je rozpoznać?

PODPOWIEDŹ: W pierwszym, powojennym pochodzie w Łodzi widać grupę wyzwolenców z obozów koncentracyjnych. Rozpoznamy ich po „pasiakach” oraz sztandarach z napisami obozów, między innymi Buchenwald (stopklatka 01:20). Pozostałe grupy społeczne czy zawodowe również identyfikujemy po transparentach, strojach czy mundurach oraz trzymanyh rekwizytach. Widzimy zatem: literatów (01:12), marynarzy (01:32), kowali (01:40), górników (01:45), harcerzy (02:10), rolników (04:51), młodzieżówkę ZMP (05:07), wojsko (05:41), aktorów (10:45) i sportowców (11:05).

NARRACJA

- Czy narracja w filmie Kędzierskiego ma charakter chronologiczny?

PODPOWIEDŹ: Tak, pokazuje kolejne pochody pierwszomajowe w układzie chronologicznym, na co wskazują zarówno warstwa wizualna, jak i audialna. W warstwie dźwiękowej pojawiają się także antycypacje (zapowiedzi) lub sugestie nie pokazywanych wydarzeń historycznych (bo nie mających swojej reprezentacji w archiwach czy oficjalnych kronikach), które jeszcze dokładniej pozwalają określić czas historyczny.

- Jaki okres obejmują prezentowane wydarzenia? Jakie wydarzenie otwiera, a jakie kończy film?

PODPOWIEDŹ: Od czasu zakończenia II Wojny Światowej do 3 listopada 1984, kiedy to odbył się pogrzeb księdza Jerzego Popiełuszki, będący jednocześnie ogromną manifestacją polityczną ruchu „Solidarności”.

MIEJSCE AKCJI

- Gdzie odbył się pierwszy po wojnie pochód pierwszomajowy i dlaczego nie w Warszawie?

PODPowiedź: W Łodzi, na co wskazują następujące stopklatki, które można pokazać w ramach naprowadzenia uczniów (01:12 – widać transparent „Związek Zawodowy Literatów Polskich Oddział w Łodzi”). Warszawa po wojnie była zbyt zrujnowana.

- Gdzie odbywały się kolejne pochody pierwszomajowe i na jakiej podstawie możemy to wywnioskować?

PODPowiedź: W Warszawie, na którą wskazuje Pałac Kultury i Nauki w tle niektórych ujęć.

- W jakim mieście poza Łodzią i Warszawą rozgrywa się akcja filmu oraz jakie wydarzenia na to miasto wskazują?

PODPowiedź: W Gdańsku. Wnioskujemy to na podstawie kilku ujęć: zarządzenia porządkowego (09:37), scen strajku oraz formowania ruchu „Solidarność”.

MUZYKA I DŹWIĘK

- Czy warstwa audialna w filmie ma charakter diegetyczny?

PODPowiedź: Dźwięk diegetyczny pochodzi bezpośrednio ze świata przedstawionego, na przykład: rozmowy postaci, odgłosy ulicy, kroków, dźwięki deszczu itp. Z kolei warstwa audialna, która nie wynika ze świata przedstawionego ma charakter niediegetyczny. Muzyka filmowa w większości jest niediegetyczna, chyba że jest słuchana lub wykonywana przez postaci z filmu. Warstwa audialna w „Dokąd” w większości ma charakter niediegetyczny. Na przykład w scenach pozdrawiania tłumu przez polityków, słyszymy w tle ich przemówienia wygłaszane przy innych okazjach niż pochody pierwszomajowe; podobnie rzecz się ma z piosenkami, które nie są śpiewane przez idący tłum itp. Nawet brawa czy okrzyki, które pojawiały się podczas pochodów, w filmie nie są zsynchronizowane z obrazem, więc też mają charakter niediegetyczny. Dźwięk niediegetyczny wprowadza dodatkowe sensory, antycypuje wydarzenia lub do nich odsyła (jeśli te nie mają swojej reprezentacji wizualnej w oficjalnych kronikach), steruje emocjami, buduje napięcie.

MOTYWY

- Droga. Dokąd idą ludzie w pochodach pierwszomajowych? Jakie znaczenie ma ich droga w kontekście tytułu?

PODPowiedź: Tytuł to zaimbek pytający – „dokąd”, w którym brakuje znaku zapytania, przez co nie jest on pytaniem, nie spełnia swojej funkcji, trwa w zawieszeniu – podobnie jak niekończące się pochody pierwszomajowe w filmie, tworzące wizje społeczeństwa drepczącego w miejscu, bez wyraźnego celu.

- Święto Pracy (1 maja) oraz związane z nim pochody pierwszomajowe. Jakie święta celebrowano w PRL? Czym dla propagandy i władzy były pochody pierwszomajowe? Jak wyglądały? Dlaczego dzielono ludzi na grupy społeczne i zawodowe? Kto siedział na trybunach?
- Władza. Kto decydował o pochodach? Gdzie siedzieli przedstawiciele władzy podczas pochodów? Gdzie znajdowało się centrum władzy? Kto tworzył władzę w dobie PRL?
- Praca. Po czym rozpoznajemy poszczególne grupy zawodowe? Jakie mają atrybuty, jakie rekwizyty są do nich przypisane? Kim byli przodownicy pracy? Jakie znaczenie miała idea pracy w PRL?
- Pokój. W jaki sposób wprowadzany jest temat pokoju podczas pochodów pierwszomajowych? Jak to się ma do rzeczywistości?
- Młodość i młodzież. W jaki sposób pokazywani są młodzi ludzie podczas pochodów? Dlaczego agitacja młodych była tak ważna w systemie PRL?

Filmoteka Szkolna

- Odbudowa Warszawy oraz budowy Pałacu Kultury i Nauki. Jakie znaczenie w dobie PRL miała Warszawa? Który prezydent przypisał sobie zasługi jej odbudowania? Jakie znaczenie symboliczne miał Pałac Kultury i Nauki?
- Motyw uniesionej i zaciśniętej pięści. Które postacie w filmie wykonują ten gest i jakie ma on znaczenie?
- Bunt, strajk. Kto i dlaczego buntuje się w filmie Kędzierskiego? Jak władze państwowe reagują na ten bunt/strajk?
- „Solidarność”. Jak w filmie został pokazany ruch „Solidarności”? W jakiej relacji pozostaje on do sposobu pokazywania pochodów pierwszomajowych? Jacy ludzie wchodzili w skład „Solidarności”? Jakie emocje i nastroje wśród nich panowały? Który tłum sprawiał wrażenie autentycznego?

MONTAŻ

- Jakie funkcje pełni montaż w filmie Pawła Kędzierskiego?

PODPowiedź: Montaż w filmie kompilacyjnym jest kluczowy, zarówno montaż obrazu jak i dźwięku, bo to on nadaje rytm narracji, określa czas i przestrzeń filmową, tworzy sensy i skojarzenia, buduje emocje, napięcia.

- Z jakimi rodzajami montażu mamy do czynienia w filmie „Dokąd”? W jaki sposób montaż wpływa na odbiór zaprezentowanych wydarzeń i postaci?

PODPowiedź: Przede wszystkim z montażem skojarzeń. W jednych ujęciach widzimy idący tłum, a w kolejnych polityków na trybunach, zatem wnioskujemy, że przyglądają się pochodowi. W wielu przypadkach montaż jest nielogiczny, gdyż w jednym ujęciu mamy tłum maszerujący z lewej do prawej strony kadru, a w następnych ujęciach maszeruje już z prawej do lewej. Wtedy rozumiemy, że jest to kompilacja archiwalnych materiałów, ale może to też wprowadzać dodatkowy sens (tym bardziej w kontekście tytułu filmu) – mianowicie absurdu takich pochodów, nieokreślonego wyrażnie ich kierunku, niejako tam i z powrotem. W ostatnich minutach filmu mamy do czynienia z montażem równoległym, który odsłania dwoistość opisywanego świata. Sekwencja pochodu pierwszomajowego za rządów Jaruzelskiego jest przeplatana z sekwencją pacyfikacji ludności cywilnej przez ZOMO.

III. POMYSŁY NA ĆWICZENIA

PISANIE I CZYTANIE

- Przygotuj karteczki i na każdej wpisz nazwę reprezentanta danej grupy społecznej, która pojawiła się w filmie „Dokąd”, na przykład: rolnik, literat, aktor, górnik, kowal, przedstawiciel partii, ocalony z obozu itp. Uczniowie losują po jednej kartce, wcielają się w wylosowaną postać i piszą krótką notkę, relację z pochodzenia pierwszomajowego (6–10 zdań). Podczas głośnego odczytywania, reszta klasy ma za zadanie odgadnąć kto kim jest.
- Obejrzyjcie z klasą uważnie film Pawła Kędzierskiego, a następnie poproś uczniów o wynotowanie z niego haseł z transparentów związanych z: partią, pracą, młodzieżą, pokojem, innymi państwami (Izraelem, Wietnamem, ZSRR). O czym świadczą?
- Poproś uczniów, aby wyobrazili sobie, że współcześnie organizowany będzie pochód pierwszomajowy w ramach Święta Pracy. Zapytaj ich, jak myślą, jakie grupy społeczne czy zawodowe miałyby w nim pójść? Jakie hasła na transparentach mogłyby im towarzyszyć (po których dane grupy zawodowe zostałyby rozpoznane)? Jakie rekwizyty mogłyby nieść? Czy któreś państwa zostałyby wyśmiane? Niech uczniowie przygotują szkic, projekt (na kartce A4) współczesnego pochodu pierwszomajowego i ustawią w siedmiu kolumnach wybrane grupy zawodowe, a każdej z nich wymyślą hasło na transparent oraz przypiszą jakiś atrybut, rekwizyt. Czy ich zdaniem jakieś państwo zostałoby wyśmiane? Jeśli tak to jakie i w jaki sposób? A może jakieś państwo powinno zostać potraktowane jako wyjątkowy przyjaciel, sojusznik Polski?
- Poproś uczniów o lekturę **przemówienia Władysława Gomułki z 24 października 1956 r.** i jego analizę pod kątem języka perswazji i propagandy, a następnie napisanie własnego przemówienia w związku z jedną sytuacją z poniższych:
 - ✓ zwiększeniem liczby kartkówki i klasówek w szkole
 - ✓ wycięciem wszystkich drzew w mieście
 - ✓ zakazem samodzielnego myślenia po 16.00

Niech uczniowie zaprezentują tę sytuację jako pozytywną, stosując język perswazyjny i manipulację faktami.

SŁUCHANIE I MÓWIENIE

- Puść uczniom w całości utwór „Budujemy nowy dom”. Zapytaj ich, co oznaczają wyrażenia: „zakasz rękawy”, „do ręki kielnię bierz”. Poproś o znalezienie informacji i starych fotografii wspomnianych w piosence dzielnic Warszawy – co można o nich powiedzieć?
- Warszawa w piosence. Poproś uczniów o wyszukanie trzech piosenek z czasów PRL-u, które opowiadały o Warszawie i na ich podstawie opisanie charakteru tego miasta tamtych czasów. Skontrastuj odpowiedzi uczniów z trzema wybranymi współczesnymi piosenkami o Warszawie.

ĆWICZENIA PRAKTYCZNE

- Podziel klasę na osiem grup i każdej z nich przydziel dwuminutowy fragment filmu „Dokąd” Pawła Kędzierskiego (cały film trwa 16 minut), do którego dana grupa musi napisać autorski komentarz z offu. Następnie zrób projekcję filmu, podczas której liderzy grup przeczytają napisane komentarze. Po seansie klasa wspólnie omawia efekty swojej pracy.
- Praca domowa. Poproś uczniów o zmontowanie i podłożenie alternatywnej ścieżki muzycznej do filmu „Dokąd” Pawła Kędzierskiego. Podpowiedz, że powinni pamiętać, że dzięki muzyce mogą kierować emocjami odbiorcy, budować napięcie, nadawać nowy sens scenom.

Filmoteka Szkolna

- Praca domowa. Poproś uczniów o zrobienie kolażu 7–10 zdjęć ze znaczących wydarzeń politycznych, kulturalnych (w Polsce lub na świecie), począwszy od daty urodzin danego ucznia do teraz. W taki sposób powstanie autorska synteza najbliższej uczniom historii. Omów najciekawsze prace na forum klasy – podyskutujcie o wyborach uczniów – czy więcej jest wydarzeń związanych z kulturą czy z polityką? Jaki wniosek można z tego wysnuć?

KSZTAŁCENIE WIELOKIERUNKOWE

- Gry planszowe. Podziel klasę na grupy czteroosobowe i każdej z nich przydziel jedną z gier planszowych, które odnoszą się do czasów PRL, na przykład:
 - ✓ KOLEJKA (autor: Karol Madaj),
 - ✓ PRL (Planszowa Rozrywka Ludowa, marki TREFL),
 - ✓ Pan tu nie stał (Egmont),
 - ✓ Gnaj do celu w PRL-u (Alexander)
 - ✓ albo pochodzących z PRL: Fortuna.Na ich podstawie grupy mają za zadanie stworzyć własną grę związaną z tym okresem historycznym.
- Komunikacja pozawerbalna. Wybierz z filmu „Dokąd” stopklatki związane z różnymi znaczącymi gestami (gest pozdrowienia tłumu przez polityków, gest zaciśniętej pięści, gest zadowolenia Lecha Wałęsy). Poproś uczniów o wyjaśnienie ich znaczeń i poszukanie innych wyrazistych gestów, które zapisały się w polskiej historii (na przykład gest Kozakiewicza, gest Lichockiej). Poleć uczniom wyszukanie pięciu gestów, które zrozumiałe będą tylko w obrębie danego narodu (kultury) oraz takich trzech, które są dziś uniwersalne. Efekty swojej pracy niech uczniowie zaprezentują w formie kolażu lub pokazu slajdów.
- Malarstwo. Poproś uczniów o sporządzenie notatki na temat nurtu socrealizmu w malarstwie – czym się charakteryzował, jacy byli jego główni przedstawiciele w Polsce. Poproś o dopasowanie trzech wybranych obrazów lub plakatów do trzech wydarzeń z filmu. Korzystajcie z dostępnych w bibliotece książek, albumów lub galerii internetowych.
- Moda. Poproś uczniów o prześledzenie, który z polityków filmu „Dokąd” nosił wąsy i wypisanie co najmniej sześciu sławnych wąsaczy (nie tylko wśród polityków) z historii Polski oraz sześciu z historii świata.

Wykorzystano format analiz filmoznawczych przygotowany na podstawie opracowań British Film Institute.

Organizator:

Współfinansowanie:

